QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR. JOSETTE DEMICOLI LL.D

Il-Pulizija

(Spettur Anthony Cachia)
(Spettur Roderick Agius)

Vs

Antoine Saliba

Kump Nru: 1021/2011

Illum 2 ta' Settembru 2019

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront ta' Antoine Saliba detentur tal-karta tal-identita` bin-numru 155983(M) akkuzat talli:

1. Nhar il-5 t'Awwissu 2011 ghall-hin ta' bejn id-9pm u 10pm, fi Triq Luret Cutajar, Zebbug ikkaguna ferita ta' natura gravi fuq il-persuna ta' Joseph Borg, skont kif iccertifikat Dr Rebecca Galea MD med reg no: 5292 mill-Isptar Mater Dei.

2. U aktar talli fl-istess data, lok, hin u cirkustanzi, volontarjament, kiser il-buon ordni u l-paci pubblika b'ghajjat u glied.

Il-Qorti intalbet f'kaz ta' htija, tipprovdi skond l-Artikolu 383 et seq tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, ghas-sigurta` ta' Antoine Saliba

Rat in-nota ta' rinviju ghall-gudizzju mibghuta mill-Avukat Generali li permez taghha baghat lill-imputat biex jigi gudikat minn din il-Qorti bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali kif mahsub:

1. Fl-artikoli 214, 215 u 216 tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
2. Fl-artikolu 338(dd) tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
3. Fl-artikolu 383, 384 u 385 tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
4. Fl-artikolu 17, 31, 532A u 533 tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat li l-imputat iddikjara li m'ghandux oggezzjoni li l-kaz jigi trattat bi procedura sommarja.

Semghet ix-xhieda.

Rat li l-prosekuzzjoni strahet fuq il-povi prodotti.

Semghet is-sottomissjonijiet tad-difiza.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Ikkunsidrat:

Illi l-imputat jinsab addebitat bir-reat li kkaguna ferita gravi fuq Joseph Borg; u li kiser il-buon ordni u paci pubblika.

Carmen Saliba[1] ghazlet li tixhed ghalkemm imwissija minn din il-Qorti li ghandha d-dritt skont il-Ligi li ma jixhidx peress li binha Antoine Saliba huwa l-imputat. Hija xehdet li kienet kriet l-appartament lil Joseph Borg f'Mejju tas-sena 2011, izda dejjem kellha diffikulta' biex tigbor il-kera minghandu u ghalkekk infurmatu fil-bidu ta' Awwissu li kellu jivvaka l-

[1] Seduta tas-6 ta' Settembru 2011

appartament u jirritorna lura c-cwievet ghax l-imputat baqa' ma hallasx il-kera. Tghid li fil-gurnata tal-incident hija kienet fthemet ma' Borg sabiex johrog mill-appartament peress li hija kienet ser tmur tnaddfu fit-tlieta ta' wara nofsinhar. Hija marret flimkien ma zewgha sabiex jghinha u hekk kif cemplet il-qanpiena u ma beda jwiegeb xejn hija ddecidiet li l-inkwilin kien telaq mill-appartament u ghalhekk qabdet ic-cavetta, fethet u dahlet. Tghid li fl-appartament sabet hafna hsara izda ikkonkludiet li Borg kien telaq mill-appartament ghax l-unika oggetti li sabet li kienu jappartjenu lilu kienu sett ta' seba' tazzi f'gabarre, nofs pakkett Dixan miftuh u kaxxa bil-gallettini u fan li dak il-hin ma ratux, kien hemm ukoll il-qattusa ta' Borg. Hija tghid li huma u nezlin it-tarag hi u r-ragel iltaqghu ma' Joseph Borg tielgha b'kaxxa u ried jidhol biex jiehu l-qattusa, izda zewgha qallu li qabel ma jiehu l-affarijiet tieghu ried ihallas il-kera dovuta. Huwa qalilhom biex jistennewh ghax kien ser igibilhom il-kera dak il-hin stess, huwa telaq il-kaxxa li kellu f'idu mal-art u stennewh ghal saghtejn izda imbaghad ma tfaccax. Hija tikkonferma li kienet hi stess li dak il-hin infurmat lil binha Antoine Saliba sabiex jbiddel is-serratura. Hija tghid li kien ghal habta tad-disgha ta' filghaxija meta hija kienet id-dar ma zewgha u irceviet telefonata minghand Borg sabiex tibghat lil binha Antoine Saliba fuq il-post, hija tghid li l-ewwel cempel u qalilha, "*ejjew*" izda imbghad rega' cempel u qalilha, "*lil Antoine ibghat*", fit-tieni telefonata hija xehdet li semghet il-vucijiet ta' aktar minn tlieta minn nies, konsegwentement hija bdiet tinkwieta u bghatet lil zewgha fuq il-post.

Illi dak iz-zmien **l-Ispettur Anthony Cachia**[2] xehed li fil-5 ta' Awwissu ghall-habta tal-ghaxra ta' filghaxija gie infurmat mis-Surgent 274 James Turner li kien hemm glieda gewwa Triq Loreto Cutajar, Haz-Zebbug. Huwa xehed li mill-investigazzjonijiet li saru permezz ta' filmati gie stabbilit li l-ewwel tnejn minn nies li kellhom xi jghidu kienu Joseph Borg u Antoine Saliba fejn kif stabbilit mill-istess filmati kien Saliba li ta' l-ewwel daqqa ta' ponn lil Joseph Brog u laqtu fuq ghajnejh fejn mill-istess filmat jidher li kemm Joseph Borg kif ukoll shabu li kienu qeghdin bilqieghda fuq il-bankina, qamu ghalih u bdew jigru warajh. L-Ispettur ikompli jghid li f'hin minnhom deher wkoll Silvester Zahra biz-zappun u

[2] Seduta tat-13 ta' Settembru 2011

Joseph Borg b'invell jaghtu lill-Antoine Saliba. Ghalkemm l-Ispettur kien affronta lill Antoine Saliba b'dak li deher fil-fimat huwa baqa' jichad li ta daqqa ta' ponn lill-imputat u qal, "*dakinhar jiena innutajt li kienu ser iqumu ghalija xi nies u nnotajt il-pepper spray f'idejhom.*" Gie esebit envelope u mmarkat bhala Dok. TC2 li l-kontenut tieghu jikkonsisitu f'negattiva li turi sitta u tletin ritratt, sitta u tletin ritratt li jirrigwardaw l-incident in kwestjoni u CD li tikkontjeni l-*footage downlaond* li ttiehed mill-hanut in kwestjoni. In kontro-ezami l-Ispettur jghid li kienet giet elevata bicca injama li allegatament kien uzaha Charlie Borg. Iz-zappun ma nstabx.

L-ispettur Tony Cachia[3] b'referenza ghall-invell li kien mghoddi lilu mis-Surgent 274 James Turner xehed li waqt l-interrogazzjoni ta' Joseph Borg fl-10 ta' Awwissu 2011, Borg ikkonferma li dak kien l-invell li bih kien ta diversi daqqiet lil Antoine Saliba. L-invell gie esebit u mmarkat bhala Dok. TC4. L-Ispettur Tony Cachia[4] rega' ta x-xhieda tieghu u esebixxa injama mmarkata bhala Dok. 'TC10', liema injama meta giet murija lil Joseph Borg waqt l-Istqarrija tieghu fl-ufficcju tal-Ispettur fl-10 ta' Awwissu 2011huwa qal li kien ra f'idejn Silvester Zahra dakinhar tal-incident.

Dr Maria Galea[5] xehdet li meta hija kienet ezaminat lil Antoine Saliba huwa kien f'sensih u "*kellu ferita fonda, kienet xi hames centimetri twila u kienet nifdet il-muscles tan-naha ta' wara ta dahru u kienet tinsab fin-naha tax-xellug tan-naha t'isfel ta' dahru*". F'dahru fuq in-naha tax-xellug t'isfel kellu wkoll zewg strixxi ta' grif. Hija tkompli tghid li fir-rigward ta' saqajh huwa kellu brix fin-naha tal-irkoppa tal-lemin u tax-xellug, grif fl-ghaksa tan-naha tal-lemin, bicca hgiega fil-qiegh ta' saqajh tan-naha tax-xellug u grif f'idu l-leminija. Wara li saritlu *CT Scan*, gie eskluz li l-organi ta' zaqqu gew imniffdin pero` r-rizultat wera ksur f'wahda mill-gwienah u wahda mir-rkiekel ta' dahru, li wara kien stabbilit li kien ir-rukkel numru erbgha u ghalhekk il-griehi gew klassifikati bhala ta' natura gravi. Gie esebit kopja

[3] Seduta tat-26 ta' Ottubru 2011
[4] Seduta tat-29 ta' Frar 2012
[5] Seduta tat-26 ta' Ottubru 2011

tac-certifikat mediku irrilaxxat minnha stess u mmarkat bhala Dok. MG1[6] minn fejn jirrizulta li l-griehi gew ikklassifikati bhala *grievous.*

Dr Rebecca Galea[7] xehdet li fis-6 ta' Awwissu fil-hdax neqsin kwart ta' bil-lejl kienet ezaminat lil Joseph Borg li "*kellu qasma fuq ghajnejh measuring about three centimeters*." Hija ghamlitlu l-punti u ezaminatu biex tara jekk kellux xi griehi ohra. Dawn il-griehi hija kklasifikathom bhala ta' natura gravi ghax jinsabu fil-wicc u stqarret li hemm cans li din il-qasma tibqa' marka. Gie esebit kopja tac-certifikat mediku irrilaxxat minnha stess u mmarkat bhala Dok. 'RG1'[8].

Il-Kuntistabbli 453 Brian Cassar[9] b'referenza ghad-dokument li gie esebit u mmarkat bhala Dok. TC2 jixhed li s-sitta u tletin (36) ritratt gew mehudin mill-filmat tal-5 ta' Awwissu 2011 minnu stess, liema filmat gie irtirat minn *Ta' Cikka Bar* li jinsab gewwa Triq Loret Cutajar, Haz-Zebbug. Huwa spjega li s-sistema kienet hamsa u sittin minuta lura u ghalhekk riedu jizdiedu dawn il-minuti sabiex jigi stabbilit il-hin proprja tal-incident.

Is-Surgent 601 Justin Spiteri xehed[10] li dakinhar tal-incident ghal habta tal-ghaxra neqsin ghoxrin ta' filghaxija waqt li kien qieghed *nightwatch* gew imsejjhin mill-*control-room* sabiex jintervjenu gewwa Triq Luret Cutajar, Haz-Zebbug peress li kien hemm argument u persuna kienet ukoll sofriet xi griehi. Kif waslu, fuq in-naha tal-hanut *Ta' Cikka Bar* kien hemm grupp ta' madwar erba' minn nies, izda ma jiftakarx ezatt kemm-il persuna kien hemm u faccata kien hemm missier u iben, fejn il-missier kien jidher agitat. L-iben li gie identifikat bhala Antoine Saliba kellu griehi fin-naha t'isfel ta' dahru, kien qieghed jitlef ammont ta' demm u kien qieghed izomm id-demm bi flokk. Antoine Saliba indikalu li kienu n-nies li qeghdin faccata tieghu li fosthom kien hemm min minnhom li kkawzalu l-griehi. Persuna f'dan il-grupp li kellha gerha fuq hugbejh qaltlu li kien Antoine Saliba li ghamillu din il-gerha. Huwa jkompli jghid li f'hin minnhom Antoine Saliba beda joghtor u jghid li qieghed jistordi u x-xhud inharaq kif

---

6 A fol 37B tal-process
7 Seduta tat-26 ta' Ottubru 2011
8 A fol 39B tal-process
9 Seduta tat-26 ta' Ottubru 2011
10 Seduta tas-26 ta' Ottubru 2011

ghamel kuntatt mieghu, Antoine Saliba qallu li kien intuza l-*pepper spray* u x-xhud jghid li anke hu hassu. Mistoqsi dwar il-griehi li kellu Joseph Borg, x-xhud jghid li kellu, "*dmija niezel wiccu kollu, imma kienet tidher ehe, evidenti*." Is-Surgent jsemmi li fuq il-post kien hemm persuna li kellha injama f'idejha li malli rathom tefghat l-injama f'*pickup truck* li kellu l-hgieg miksur, liema persuna giet identifikata minnu fis-seduta bhala persuna li kien fil-grupp. Huwa jghid ukoll li kemm hu kif ukoll xi *units* ohrajn ghamlu *search* fl-istess triq, fil-*main road*, it-triq tas-Siggiewi, f'certu entraturi ta' garaxxijiet u *drive-inns*, f'ghalqa li qieghda qrib il-post u fejn l-*exchange* tal-Maltacom ghal xi armi li setghu intuzaw izda din it-tfittxija irrizultat fin-negattiv.

PC 509 Jurgen Pace[11] jghid li huma ircevew telefonata ghal habta tad-disgha u nofs fil-gurnata ta' meta sehh l-incident in kwistjoni u gew infurmati li kien hemm glieda. Kif waslu fuq il-post quddiem il-bar *Ta' Cikka* huma sabu xi ghaxar persuni, ragel b'injama f'idu, vann imkisser u ragel iserrah mal-kantuniera li kellu ferita f'dahru. Ix-xhud indika lil Joseph Borg bhala r-ragel li kellu l-injama f'idu u lil Antoine Saliba bhala r-ragel li kellu l-ferita f'dahru. Huwa kompla jghid li kif waslu fuq il-post kif rahom Joseph Borg waddab l-injama fil-vann li kien mimli ghodda. Mistoqsi jekk instabux xi armi, huwa jghid li saret *search* f'ghalqa izda ma sabu xejn.

Melvin Catania[12] irrilaxxja stqarrija fis-6 ta' Awwissu 2011, jghid li dakinhar tal-incident kienu Malcolm Calleja, Joseph, Silvester u hu fejn marru flimkien sabiex jghinu lil Borg igorr l-affarijiet minn gewwa l-appartament. Sussegwentment kien gie sid il-post peress li c-cavetta ma qablitx. B'referenza ghal *pepper spray* huwa jghid li ma rax *pepper spray* u ma kienx jaf jekk kienx *pepper spray* pero` jghid li huwa qall lill-Ispettur, "*jekk kien pepper spray imn'Alla kien il-pepper spray*" ghax Antoine Saliba qabad jaghti lil Joseph u tefghu mal-art. Huwa jghid ukoll li lil Borg, Antoine Saliba tah daqqa f'wiccu izda ma jiftakarx ezatt f'liema parti, u li din id-daqqa hallietu nofsu stordut, sussegwentement huwa telaq minn fuq il-post ghax ma riedx ikun involut fi glieda u meta rega' gie lura ghal *mobile* ra lil Borg b'wiccu kollu demm kif ukoll lil missier Joseph u

[11] Seduta tas-26 ta' Ottubru 2011

[12] Seduta tat-26 ta' Ottubru 2011

vannijiet imkissrin. Sussegwentement huwa jghid li ra l-vettura tat-tip vann *Toyota* ahmar ta' Borg biss li kien imkisser, ha l-*mobi*le minn fuq id-*dashboard* u telaq 'l hemm. Mistoqsi jekk rax lil xi hadd b'xi ghodda f'idu jew b'xi injama huwa jghid li ra lil Silvester sejjer lejn il-vann pero` ma kienx jaf jghid jekk harigx xi haga minn gol-vann.

Il-Prosekuzzjoni matul ix-xhieda ta' Melvin Catania iddikjarat ix-xhud ostili u esebit l-istqarrija tieghu mmarkata bhala Dok. TC5. Dan ix-xhud kien qal li kien intuza pepper spray fuq Antoine Saliba x'aktarx minn Joseph Borg jew Sylvester Zahra.

Malcolm Calleja[13] xehed li dakinhar tal-incident huwa kien qieghed ghand il-habib tieghu Melvin u mar Joseph Borg u talabhom imorru mieghu sabiex igorru xi affarijiet mill-appartament tieghu. Kif waslu Haz-Zebbug, Borg mar biex jiftah il-bieb tal-appartament imma dan ma riedx jinfetah ghax is-serratura kienet mibdula u cempel lil sid l-appartament u bdew jitghajru. F'daqqa wahda tfacca sid il-post u Borg u hu bdew joffendu lil xulxin u sid il-post ta' daqqa ta' ponn lil Borg u beda niezel id-demm minn imniehru. Kif ra hekk ix-xhud jghid li hu u Melvin Catania telqu jigru u daru l-kantuniera filwaqt li Silvester Zahra u Borg baqghu hemmhekk. Ix-xhud jistqarr li huma regghu marru lura fuq il-post meta gew il-pulizija ghax kellhom il-*mobile* fil-vettura ta' Joseph Borg. Huwa innota li l-vettura ta' Joseph kienet kollha imkissra inkluz il-hgieg taghha kif ukoll kien hemm vann abjad li kellu t-twieqi imkissrin, liema vann kien ta' sid l-appartament. Mistoqsi jekk rahx xi feriti fuq sid il-post huwa jghid li dak il-hin ma tahx kaz, kemm qabad il-*mobile* u tefghu fil-but, gie ghalihom sehibhom bil-karozza u telqu.

Il-Kuntistabbli 179 Raisa Farrugia[14] tixhed li Antoine Saliba mar l-ghassa ta' Haz-Zebbug sabiex jaghti l-Istqarrija tieghu, liema stqarrija giet irrilaxxjata minnu stess fil-31 ta' Awwissu 2011 wara li kien inghata l-*caution* u d-dritt li jikkonsulta mal-avukat. Hija gharfet l-Istqarrija esebita in atti u l-firma taghha, tal-Ispettur Cachia u ta' Antoine Saliba

[13] Seduta tat-26 ta' Ottubru 2011
[14] Seduta tas-7 ta' Dicembru 2011

Silvester Zahra[15] mistoqsi mill-Qorti jekk xtaqx jixhed f'dawn il-proceduri huwa qal li hemm proceduri kriminali pendenti fil-konfront tieghu fuq l-istess incident u ddikjara li ma xtaqx jixhed f'din il-kawza.

Carmel Saliba[16] xehed rigward il-hsarat li garrbet il-vettura tieghu tat-tip *Isuzu* hamra, liema hsarat huwa jghid li gew ikkawzati minn Silvester Zahra biz-zappun, konsegwenza ta' liema huwa kisser il-hgiega ta' wara tan-naha tax-xellug tal-vettura kif ukoll ghamel xi hsarat fuq l-istess genb fejn skont l-istess xhud nizzel iz-zappun. Huwa jghid li ghadda l-istima ta' dawn il-hsarat lill-ufficjal investigattiv.

Charlie Borg[17]**, missier il-parte civile,** ta x-xhieda tieghu fejn gie muri stima mmarkata bhala Dok. 'TC6' li saret fuq il-hsarat li garrbet il-vettura proprjeta` tieghu tat-tip *Tata*, liema vettura tinstaq kemm minnu kif ukoll minn ibnu. Huwa jghid li l-hsarat fuq il-van sar jaf bihom meta kien cempillu ibnu u qallu, "*ejja ghax faqghuli ghajnejja, il-van qed ikissruh*." Huwa jghid li kif wasal fuq il-post wiehed mis-sidien tal-appartament ammetta li kien hu li kissirlu l-van u beda jkellmu hazin, kif mexa zewg passi sabiex jara fejn hu ibnu, huwa ra lit-tifel gej b'ghajnejh kollha demm, fejn sahansitra qallu li ma kien qieghed jara xejn u fuq istruzzjonijiet tas-Surgent ha lil ibnu l-Ispar. Ix-xhud jghid li l-istima gabha minghand persuna li ghandha il-garaxx Haz-Zebbug u ghamillu stima tal-hsarat. Kien inghata istruzzjonijiet sabiex jiehu l-van id-depot l-ghada tal-incident fis-sebgha u nofs ta' filghaxija izda huwa u sejjer kellu incident ma vettura ohra fejn kienu involuti l-*wardens* u l-assigurazzjoni tieghu. Huwa jkompli jixhed li l-van ma kienx hadu id-depot izda minflok kienu gew il-pulizija fuq il-post fejn kien mizmum il-vann u cioe' fid-*drive in* li taghti ghal garaxxijiet. In kontro-ezami mistoqsi jekk hux qieghed jitkellem fil-plural meta kien qieghed jirreferi ghall-persuni li kissrulu l-vann huwa jwiegeb fl-affermattiv u jghid li l-persuna li kellmitu hazin kien Charles Saliba.

Is-Surgent 274 James Turner[18] ipprezenta rapport numru 2D/1276/2011 datat 5 ta' Awwissu, 2011 li jirrigwarda l-incident in kwestjoni, liema

[15] Seduta tas-7 ta' Dicembru 2011
[16] Seduta tas-7 ta' Dicembru 2011
[17] Seduta tat-18 ta' Jannar 2013
[18] Seduta tat-29 ta' Frar 2012

verzjoni li taw il-partijiet involuti tinsab fid-dettal fir-rapport li gie esebit u mmarkat bhala Dok. 'JT1'[19]. Mistoqsi dwar ir-relazzjoni tal-injama li giet murija lilu mal-incident, huwa jghid li din kienet giet elevata mill-vettura tat-tip vann *Tata*, proprjeta` ta' Charlie Borg. Mistoqsi jekk kif avvicina lill-Antoine Saliba innotax xi haga partikolari apparti l-ugiegh huwa irrisponda fin-negattiv.

PS601 Justin Spiteri xehed[20] li meta wasal fuq il-post sab lill-imputat gewwa entratura ta' residenza. Ra li s-sitwazzjoni kienet kalma u mar fuqu u l-imputat mill-ewwel beda jghidlu li sofra griehi f'dahru. Ghalhekk ix-xhud sejjah ambulanza. Kellu l-flokk kollu demm. Huwa u kollega tieghu kellhom izommuh ghax beda joghtor. L-imputat kien qallu wkoll li kien intuza pepper spray fuqu. Ix-xhud qal li huwa wkoll hassu l-pepper spray ghaliex anki lilu beda jahraq. Huwa jista' jghidu dan billi fix-xoghol tieghu jaf x'inhuma l-effetti tal-pepper spray.

Carmel Cilia[21] jixhed li huwa l-proprjetarju tal-hanut bl-isem, *Ta' Cikka Bar* li jinsab jewwa Tirq Luret Cutajar, Haz-Zebbug fejn il-Pulizija talbuh ir-*recordings* tal-cameras. Ghalkemm huwa ma xtaqx jipprovdi lill-Pulizija b'dan il-*footage* peress li n-nies involuti kienu hbieb tiehu huwa gie infurmat li skont il-Ligi, il-Pulizija kellhom id-dritt li jirtiraw dawn ir-*recordings* kif filfatt ghamlu. Mistoqsi jekk kienx jaf in konnessjoni ma xiex il-Pulizija talbuh dawn ir-*recordings* huwa jghid li kien konsapevoli li huma ghamlu din ir-rikjesta minhabba xi argument li kien inqala.

Joe Gatt[22] muri tlett dokumenti esebiti in atti, fix-xhieda tieghu jikkonferma li dawk kienu stimi u li l-vettura in kwestjoni ghadu ma sewwijhiex. Huwa jghid li gie xi hadd ghandu u qallu li kien bghatu s-Surgent jew l-Ispettur u talbu jaghmel stimi u kkonferma li dawk it-tlett stimi tal-vettura tat-tip *Tata* kien harighom hu fuq struzzjonijiet ta' Carmel Saliba.

[19] A fol 108 tal-process
[20] Seduta tad-29 ta' Frar 2012
[21] Seduta tat-30 ta' Mejju 2012
[22] Seduta tat-30 ta' Mejju 2012

Il-parte civile, **Joseph Borg**, ghazel li jixhed[23] nonostante li l-proceduri fil-konfront tieghu ma kienux dak iz-zmien ghadhom konkluzi. Huwa spjega li kien jikri appartament minghand omm l-imputat u qalilha li kien se jitlaq l-appartament u hija qaltlu biex fl-ahhar tax-xahar itiha c-cavetta. Cemplilha gimgha wara l-ahhar tax-xahar u talbitu hlas ta' xahar kera u huwa rrifjuta. Huwa qalilha biex filkaz jinqatghu mid-depozitu. Xi hmistax-il jum wara t-telefonata, huwa garr hafna affarijiet u meta rritorna kien hemm missier l-imputat u beda jilletika mieghu ghax ried il-flus. Xi siegha wara cempel lil tlett shabu – Sylvester, Melvin u Malcolm u talabhom imorru jghinuh igorr l-affarijiet li kien fadallu. Meta marru fl-appartament sab is-serratura tal-bieb t'isfel mibdula. Cempel lil omm Antoine Saliba u talabha tmur tiftahlu. Staqsitu kellux itiha flus u qaltlu biex jistenniha u mar Antoine Saliba.
Kif wasal Antoine Saliba u nizel mill-vann huwa kien hafi b'zaqqu barra, staqsih ghall-flus. Joseph Borg qallu li huwa ma kellux jaghtih u qallu biex jiftahlu halli jiehu l-affarijiet u jitlaq. Antoine Saliba wiegbu li ma kien se jiehu xejn u beda joffendi lil Joseph Borg li sa dak il-hin kien ghadu bilqeghda fuq l-ghatba quddiem ta' Cikka. Sylvester, Melvin u Malcolm kienu bilqeghda hdejh. Borg qallu biex jiftah ghax altrimenti kien se jifqa' l-bieb u l-imputat qallu li jekk kien kapaci jaghmel hekk u li kien se jmur ghand il-pulizija. Saliba *'dar biex jitlaq, dahhal idu fil-qalziet u hareg il-ponn tal-hadid u tani daqqa go wicci bil-ponn tal-hadid'.* Borg ighid li dak il-hin qamu shabu ghax huwa kien intilef minn sensih u x'hin gie f'sensih mar ighinhom ghaliex Saliba kien qed jiggieled maghhom. Huwa kompla li mar fil-vann, kien hemm invell u hadu u beda jipprova jigri warajhom imma ma bediex jara sew. F'daqqa wahda wasal missier Saliba b'vann Isuzu u saq ghal fuqhom. Nizel, kellu zewg mannaric – wahda waddabilhom imma ma laqghathomx u l-ohra beda jigri warajhom. Telqu jigru 'l hemm u mar hdejn ibnu.

Sadanittant, Borg kien cempel lil missieru u qallu biex imur ghaliex kienu qed ikissrulhom il-vann, missier Saliba. Kif wasal missieru, waslu l-pulizija. Missieru kien hadu l-isptar u kien inzamm xi erbat ijiem. Kienu ghamlulu l-punti. Kellu daqqa fuq ghajnejh u daqqa ohra hdejn il-kustilji.

[23] Seduta tat-28 ta' Marzu 2017

Mistoqsi jekk fadallux xi marki insegwitu ghall-incident wiegeb fin-negattiv.

In kontro-ezami jichad li omm Saliba tterminat il-kirja ghaliex kien moruz u qal li kienu ghaddew hmistax-il jum wara li cempel li kien se jitlaq biex beda jgorr. Dwar il-ponn tal-hadid dan kien iswed u kien f'id ix-xellugija tal-imputat. Huwa ma jafx kif Saliba spicca bir-rukkell ta' dahru miksur ghaliex huwa kien storda. L-ewwel cahad li ntuza' pepper spray, imma mbagahd ighid li ntuza. Gie f'sensih xi hames/sitt sekondi wara. Huwa pero' cahad li l-pepper spray intuza waqt li huwa u Saliba kienu qed jitkellmu u kien qallu biex imorru ghand il-pulizija u li kien minhabba l-pepper spray f'ghajnejh li Saliba imbotta lil Borg. Huwa wiegeb li mhux dak il-hin intuza, izda aktar wara li kien qala' d-daqqa ta' ponn tal-hadid. Jichad li lil Saliba tah daqqa bl-invell ghax Anotine Saliba baqa' jdur.

L-imputat irrilaxxja stqarrija u ghazel li jixhed f'dawn il-proceduri[24]. Fix-xhieda tieghu qal li ma kienx jafu lil Joseph Borg qabel ma kien kera post minghand omm l-imputat. Qal li dakinhar tal-incident, Borg cempel lil ommu ghax l-imputat u ommu kienu biddlu s-serratura ghax kienu avzawh li ma riedux jikrilu izjed ghax ma kienx halalshom. Avzawh gimgha qabel biex jigbor hwejjgu. Ommu kienet anke lahqet naddfitu l-appartament. Filghaxija ommu qaltlu biex imur ghaliex Joseph Borg ried ikellmu u Saliba haseb li kien se jtih il-flus. Huwa ma marx bl-intenzjoni ta' glied, tant li ghalkemm id-dar kien hemm shabu ghax kienu se johrogu, huwa mar wahdu bil-vann. Kif nizel ra biss lil Joseph Borg izda kif mar hdejh ikellmu ra xi hamsa jew sitta bilqeghda. Kif mar hdejh u kellem lil Joseph Borg dan qabad joffendih u jhedded li kien se jkisser kull m'hemm u beda jghidlu biex jiftah. Saliba qallu li kien se jmur l-ghassa u li jekk kellu dritt ikisser. B'hekk mar lejn il-vann u pprova jistartjah ghalkemm dan idum biex jistartja. L-ohrajn shab Joseph Borg qamu. Kif mar fejn il-vann ra lil Sylvester u tnejn ohra. Huma kienu tmienja. Imbaghad nizel mill-vann. Mar fuq Borg u qallu li huwa ma kienx jafhom lill-ohrajn u li semmai mieghu kellu x'jaqsam. Huwa beda jibza' ghax il-vann kien idum biex jistartja u harab jigri. F'xi hin mar Joseph Borg biex jaqbdu, huwa mbuttah bis-sahha u kollha daru ghalih biz-zappun, ghodda u pepper spray. Il-

[24] Seduta tat-8 ta' Jannar 2019

pepper spray intuza meta huwa kien qal lil Borg li kien se jmur l-ghassa,. Il-pepper spray kien fil-but ta' wiehed minn shab Joseph Borg. Huwa beda jaqla' biz-zappun minghand Sylvester li laqghat ukoll il-vann.

L-imputat cahad li kellu ponn tal-hadid u cahad li ta daqqa ta' ponn fuq wicc Joseph Borg. Huwa mbuttah u telaq 'l hemm u mbaghad bdew jigru warajh.

In kontro-ezami xehed li kif wasal, Borg qabad joffendih. Borg kien dam fl-appartament madwar erba'/hames xhur u kien hallas biss l-ewwel darba u dan dejjem skont kif qaltlu ommu

Ferita Gravi

Illi mill-atti processwali jirrizulta s-segwenti:

Joseph Borg kien jikri appartament minghand il-familja Saliba. Carmen Saliba xehdet li Borg ma kienx qieghed ihallas il-kera u ghalhekk huwa kien gie avzat li kellu jivvaka l-fond. Borg isostni li kien huwa li informa li kien se jhalli l-appartament izda l-versjoni tieghu mhiex daqstant kredibbli. Fi kwalunkwe kaz, Borg beda jivvaka l-appartament fid-data miftehma ma' Carmen Saliba. Tant huwa hekk li wara nofsinhar fid-data tal-incident il-genituri ta' Antoine Saliba kienu marru fil-fond u sabu biss ftit oggetti appartenenti lill-imputat. Carmen Saliba ssostni li ghaliha kien ivvaka, biss pero' kien ghad fadal ukoll il-qattusa tal-imputat u xi oggetti zghar. Ghalhekk din il-Qorti ma temminx lil Carmen Saliba meta tghid li qalet lil binha biex ibiddel is-serratura ghaliex l-imputat kien ivvaka. In effetti, tant kienet taf li ma kienx ivvaka li proprju wara nofsinhar l-istess imputat iltaqa' maghhom fit-tarag tal-blokka biex ikompli jgorr l-affarijiet izda l-komjugi Saliba qalulu li l-ewwel kellu jhallas l-arretrati u imbaghad jiehu l-kumplament tal-affarijiet. Huwa qalilhom li kien se jmur igib il-flus, stennewh u ma marx. B'hekk Carmen Saliba qabdet lil Antoine Saliba, hadet il-ligi b'idejha, minghajr ma rrikorriet ghal proceduri legali quddiem il-Bord li Jirregola l-Kera u qabdet u bidlet is-serratura tal-appartament minghajr ma' l-imputat ha dak li kien fadallu jigbor.

Fil-gurnata inkwistjoni, ghalkemm Borg kien dahal fl-appartament ghal habta tat-tlieta u nofs ta' wara nofsinhar, aktar tard dik il-gurnata stess ghal madwar id-disgha ta' filghaxija huwa gie akkumpanjat minn shabu u cioe' Silvester Zahra, Melvin Catania u Malcolm Calleja sabiex skontu jghinuh igorr l-affarijiet li kien ghad fadallu jiehu mill-istess appartament. Anki din il-versjoni mhiex wisq kredibbli tenut kont tal-fatt li huwa kien fadallu biss ftit oggetti x'inehhi mill-appartament. Kif wasal fuq il-post huwa rrealizza li s-serratura kienet mibdula u cempel lis-sid l-appartament. Kien Antoine Saliba li mar fuq il-post bil-vann u kemm hu kif ukoll l-imputat bdew jitghajru b'dan illi fil-pront Antoine Saliba hebb ghall-imputat u tah daqqa ta' ponn fuq ghajnu x-xellugija ghalkemm Antoine Saliba cahad li ghamel din l-azzjoni, huwa jghid li minflok imbutta lil Borg ghax ra lil wiehed minn shab Borg b'pepper spray fil-but. Izda l-Qorti wara li fliet bir-reqqa il-filmat u l-*istills* esebiti in atti jidher ampjament car li Antoine Saliba ta daqqa ta' ponn lill-imputat f'wiccu tant illi bid-daqqa l-imputat resaq lura.

Illi d-difiza ssottomettiet li Antoine Saliba agixxa kif agixxa in legittima difeza.

Fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija (Spettur Sandra Zammit) vs Clint Zammit**[25] inghad:

"L-imputat eccepixxa id-difiza ta' self defence ghar-rigward din l-akkuza. Persuna tilqa' b'forza il-vjolenza jew aggressivita ta' persuna ohra diretta lejha jew lejn terzi kontra liema persuna hekk aggressiva l-agir tad-difensur imputat huwa dirett. Fil-legittima difesa trid tkun intlahqet sitwazzjoni ta' perikolu, dannu, theddida u/jew minaccja tal-istess, bl-agir tal-aggressur u mhux da parti tad-difensur, sitwazzjoni ikkrejata unikament mhux minn min jadotta dik t-tip ta' difiza izda minn min qed juri jew jimmanifesta dak il-perikolu jew theddid jew dannu imminenti.

Fil-fatt l-Artikolu 233 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta jghid:

[25] Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali deciza fin-19 ta' Mejju, 2014

"Ma hemmx reat meta l-omicidju jew l-offiza fuq il-persuna huma ordnati jew permessi mill-ligi jew mill-awtorita' legittima, jew mehtiega mill-bzonn attwali tad-difiza legittima ta' wiehed nnifsu jew ta' haddiehor."

Dan il-kliem huwa car hafna fih nnifsu. L-Artikolu 224 tal-istess Kap. 9 jispecifika l-kazijiet ta' bzonn attwali tad-difiza legittima.

Jigi rilevat minnufih li d-dritt ghal legittima difesa jitwieled u huwa konsegwentement naturali mid-dritt fundamentali ta' kull bniedem li jipprotegi lilu nnifsu minn xi aggressjoni jew dannu. Fil-fatt fis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawza fl-ismijiet 'Il-Pulizija vs Joseph Micallef' (Vol. XXXIV pg. 1072) intqal li:

"Id-disposizzjoni tal-ligi li tiskuza lil min jikkaguna offiza lil persuna ohra in difesa tal-proprjeta tal-feritur, tirrikjedi li l-azzjoni, biex ikun skuzabbli, ghandha tizvolgi ruhha dak il-mument stess li tkun qed tigi nvaza l-proprjeta u in difesa attwali taghha."

F'sentenza moghtija mill-Corte di Cassazione nhar is-sitta w ghoxrin (26) ta' Jannar, 1948 (Riv. Pen.1948 pg. 213) gie ritenut li: "Per la legittima difesa non occorre che sia in atto la violenza; basta il pericolo. E' sufficiente il gustificato timore di un offesa imminente. Nemo tenetur expectare doneo perciliatur."

Il-ligi taghna pero' timponi certi kundizzjonijiet biex din l-eccezzjoni tigi milqugha. Cioe' t-theddid ta' xi aggressjoni jew dannu jew periklu irid ikun ingust, gravi w inevitabbli. Id-difiza trid tkun saret biex jigu evitati konsegwenzi li jekk jaffettwaw ruhhom jikkagunaw hsara irreparabbli lid-difensur, jigifieri hsara jew offiza fil-hajja, fil-gisem u/jew partijiet tal-gisem tad-difensur. L-imputat difensur irid jipprova li dak li ghamel, ghamlu, stante li fl-istat psikologiku li kien jinsab fih f'dak il-mument, biex jevita xi perikolu li ma setghax jigi evitat b'xi mod iehor. Jigifieri, il-perikolu ghandu jkun attwali, istantanju u assolut u ma jridx ikun xi perikolu anticipat. Il-perikolu ghandu jkun attwali, ta' dak il-hin u mhux xi theddida ta' perikolu li tkun saret hinijiet qabel, ghax dan jista' jaghti kaz biss ghal provokazzjoni u mhux difesa legittima.

Il-periklu jrid wkoll ikun assolut cioe' li f'dak il-mument li kien qed isehh, ma setghax jigi evitat b'xi mod iehor. Ghandu jigi applikat t-test soggettiv kif diversi awturi u sentenzi tal-Qorti dejjem specifikaw, u mhux bizzejjed li wiehed jghid x'setgha ghamel jew x'messu ghamel id-difensur (l-imputat) qabel ma ha l-azzjoni in difesa bl-uzu tal-forza. Fil-fatt il-Professur Mamo fin-Noti tieghu tal-ligi penali jghid:

"The danger against which the accused reacted should be viewed not necessarily as it was in truth and in fact, but rather as the accused saw it at the time."

Fil-fatt, fil-kawza deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar l-ghoxrin ta' Jannar, 1995 fl-ismijiet 'Il-Pulizija vs Joseph Psaila' jinghad li:

"Id-dritt ghall-legittima difesa jitwieled u huwa konsegwenza naturali mid-dritt fundamentali ta' kull bniedem li jipprotegi lilu nnifsu minn xi aggressjoni jew dannu anke bl-uzu ta' forza. Izda l-ligi timponi certi kundizzjonijiet biex din l-eccezzjoni tigi milqugha. Cioe' t-theddid ta' xi aggressjoni jew dannu jew perikolu irid ikun ingust, gravi w inevitabbli. Iddifiza trid tkun saret biex jigu evitati konsegwenzi li jekk jaffettwaw ruhhom jikkagunaw hsara irreparabbli lid-difensur jigifieri hsara jew offizi fil-hajja, gisem u/jew partijiet tal-gisem tad-difensur. L-imputat difensur irid jipprova li dak li ghamel, ghamlu stante li fl-istat psikologiku li kien jinsab fih f'dak il-mument biex jevita xi perikolu li ma setghax jigi evitat b'xi mod iehor. Jigifieri il-perikolu ghandu jkun attwali, istantaneju u assolut u ma jridx ikun xi perikolu anticipat. Il-perikolu ghandu jkun attwali jigifieri ta' dak il-hin u mhux xi theddida ta' perikolu li tkun saret hinijiet qabel ghax dan jista jaghti lok biss ghal provokazzjoni u mhux difesa legittima. Il-perikolu irid ikun assolut cioe' li f'dak il-mument li qed jsehh ma setghax jigi evitat b'xi mod iehor."

Illi applikati dawn l-insenjamenti ghar-rizultanzi processwali jirrizulta li din id-difiza ma tistax tirnexxi. Din il-Qorti temmen lill-imputat li marx bl-intenzjoni li jiggieled originarjament. Hija daqstant ukoll konvinta li Joseph Borg ha lil shabu mieghu ghaliex jew ippreveda li se jkun hemm l-inkwiet jew mar ghall-inkwiet. Jigi rilevat li ghalkemm gie sostnut li shab Joseph Borg akkumpanjawh biex ighinuh igorr, tali asserzjoni m'ghandhiex mill-

veru. Dan billi mill-provi rrizulta li l-imputat kien diga' garr il-maggiorparti tal-oggetti appartenenti lilu u ghalhekk certament ma kienx hemm il-htiega ta' tlett persuni mieghu biex igorr l-ahhar affarijiet. Oltre' dan jirrizulta li huma hadu diversi ghodda maghhom u anki pepper spray li fil-filfatt ma ddejqu xejn juzaw a skapitu tal-imputat odjern li sofra griehi tant li spicca b'dizabilita permanenti u dan jirrizulta billi t-tabiba Dr Maria Galea mill-Isptar Mater Dei iccertifikat li kienu ta' natura gravi peress li kellu l-ksur f'dahru.

Biss pero' Antoine Saliba xehed li meta huwa nizel mill-vann Borg beda joffendih u huwa rrispondih lura. Meta ma kienux ghadhom gew fl-idejn, Saliba qallu li kien sejjer ghand il-pulizija u dar biex jitlaq u mar biex jistartja l-vann u tela' fuq il-vann. Xehed li billi l-vann idum biex jistartja u ra lil shab Borg, huwa nizel minnu u mar rega' ghal fuq Borg. Filwaqt li m'hemmx dubju li Saliba seta' hassu mbezza' bl-agir tieghu ma tantx ghen fis-sitwazzjoni bid-decizjoni li ha.

Fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Apap**[26] saret referenza ghas-segwenti gurisprudenza:

Illi l-principji li jirregolaw il-klasifikazzjoni ta' griehi ai fini ta' proceduri kriminali huma ben stabbiliti f'l-ordinament guridiku taghna. Fil-gurisprudenza huwa pacifiku li:

Il-kwistjoni ta' jekk offiza hiex wahda hafifa u ta' importanza zghira, hafifa, gravi jew gravissima hi wahda ta' fatt u ghalhekk rimessa ghall-gudikant tal-fatt (fil-kaz ta' guri, ghalhekk, rimessa f'idejn il-gurati; fil-kaz odjern rimessa f'idejn il-gudikant ta' l-ewwel grad...). Ma hix, ghalhekk, kwistjoni, li tiddependi neccessarjament jew esklussivament fuq "opinjoni medika". It-tabib jew tobba jispjegaw x'irriskontraw bhala fatt; u, jekk il-qorti tippermettilhom, jistghu joffru l-opinjoni taghhom dwar, fost affarijiet ohra, kif setghet giet ikkagunata dik l-offiza, jew ma' xhiex huma kompatibbli s-sintomi li jkunu gew klinikament riskontrati. Ikun jispetta mbaghad ghall-gudikant tal-fatt li, fid-

[26] Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali deciza fit-8 ta' Frar 2018

dawl mhux biss ta' dak li jkun xehed it-tabib izda fid-dawl tal-provi kollha, jiddetermina n-natura ta' l-offiza.[27]

Illi aktar minn hekk huwa stabbilit li l-Qorti tista tasal ghal konkluzzjoni differenti minn dik tat-tobba. Dan il-principju gie affermat mill-Qorti ta' l-Appell Kriminali fis-sentenza mghotija fil-kawza Pulizija vs Francis Dingli[28]*;"*

Stabilit dan pero' jirrizulta li bhala stat ta' fatt, l-imputat m'ghandux jinstab hati li kkaguna ferita gravi fuq Joseph Borg. L-istess Borg ikkonferma li huwa ma faddallu l-ebda marki fuq wiccu konsegwenza tad-daqqa ta' ponn. Lanqas irrizulta li l-ferita setghet gabet il-konsegwenzi msemmija fis-subartikolu (2) tal-artikolu 216 tal-Kapitolu 9. Inkwantu ghad-daqqa fuq il-kustilji ma rrizultax li din giet kagunata mill-imputat odjern.

It-Tieni Imputazzjoni

L-imputat qieghed jigi akkuzat bil-kontravenzjoni, fejn volontarjament, kiser il-buon ordni u l-paci pubblika b'ghajjat u glied.

B'referenza ghas-sentenza **Il-Pulizija vs. …omissis …,**[29] il-Qorti tal-Appell Kriminali qalet li sabiex tissussisti din l-imputazzjoni:

"Rigward t-tieni akkuza u cioe dik kontemplata fl-artikolu 338 (dd) li voluntarjament kiser il-paci pubblika, il-Qorti taghmel referenza ghas-sentenza moghtija fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija v Pio Galea deciza fis-sbatax ta' Ottubru, 1997 mill-Qorti tal-Appell Kriminali fejn gie deciz li sabiex ikun hemm dan r-reat irid ikun hemm, bhala regola, ghemil voluntarju li minnu nnifsu jew minhabba c-cirkostanzi li fihom dak l-ghemil jsehh, jnissel imqar minimu ta' inkwiet jew thassib f'mohh persuna (li ma tkunx l-akkuzat jew imputat) dwar l-inkolumita fizika ta' persuna kemm b'rizultat dirett ta' dak l-ghemil jew minhabba l-possibilita ta' reazzjoni ghal dak l-ghemil".

Illi ma rrizultax mill-atti li bl-agir tieghu Saliba nissel inkwiet jew thassib f'mohh xi hadd prezenti dakinhar.

[27] Ref Pulizija vs Joseph Azzopardi Appel Kriminali 30.07.2004

[28] Deciza fit-12 ta' Settembru 1996

[29] Qorti tal-Appell Kriminal deciza fl-4 ta' Mejju, 2011

Illi inkwantu ghall-piena din il-Qorti qeghda tiehu in kunsiderazzjoni n-natura tar-reati u c-cirkostanzi kollha tal-kaz flimkien mal-fedina penali tal-imputat.

Decide

Ghal dawn il-motivi din il-Qorti filwaqt li ma ssibx lill-imputat hati tat-tieni imputazzjoni migjuba fil-konfront tieghu u minnha tilliberah, wara li rat l-artikolu 221(1) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta inkwantu ghall-ewwel imputazzjoni ssib lill-imputat hati li kkaguna ferita hafifa fuq Joseph Borg izda mhux hati li kkaguna ferita gravi fuq l-istess Borg izda bl-applikazzjoni tal-artikolu 22 tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta qeghda tilliberah bil-kundizzjoni li ma jwettaqx reat iehor fi zmien sitt (6) xhur.
`

In oltre ma jirrizultax lill-Qorti li hemm il-htiega ghal xi hrug ta' ordni ghat-trazzin jew obligazzjoni ai termini tal-artikolu 383 tal-Kapitolu 9.

Billi ma jirrizultax li kien hemm nomina ta' esperti l-Qorti tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri ghat-talba ghal ordni ta' hlas ta' esperti.

Il-Qorti spjegat lill-hati bi kliem car u li jinftiehem il-konsegwenzi jekk iwettaq reat iehor waqt il-perjodu operattiv ta' din is-sentenza.

Dr Josette Demicoli
Magistrat